ANG Bayan
Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Winaray nga Edisyon
Tuig LVI Ihap 10
Mayo 21, 2025
www.philippinerevolution.nu

EDITORYAL

Ibuksas an dunot nga reaksyunaryo nga eleksyon nga puno hin panlimbong

Panlimbong an pangilal-an han eleksyon ha ilarum han reaksyunaryo nga estado ha Pilipinas. Utro ini nga iginpakita ha naglabay nga eleksyon diin nagin hiluagan, sistematiko ngan butaray an manipulasyon han resulta han piniliay agud paburan an naghahadi nga niyutiyo nga rehimen Marcos.

Atubangan han wala-tuo nga anomaliya ngan kapalpakan han sistema han pag-iihap han botos han Commission on Elections ngan Miru Systems, diri mapatuod an dako nga parte han katawhan nga an resulta han eleksyon espiho han tinuod nga botos han katawhan. Tikang han magtikang an dekompyuter nga pag-ihap ha Pilipinas, nahingadto ha waray katupong nga lebel an panlimbong, hiluagan nga "dagdag-bawas" nga waray nakakukulaw ngan nahibabaro, labot ha naghahadi nga barkadahan ngan pribado nga langyaw nga kompaniya nga naghimo han sistema nga diri igin-aabre o iginpapainspeksyon ha publiko.

Hiluagan gihap an iba pa nga porma han panlimbong ha eleksyon sugad han pamalit han botos, paggamit han pampubliko nga pondo (labina ha pamaagi han panhatag han ayuda han gubyerno), kamadarahug ngan panhadlok, ngan *Red-tagging*.

Nahipabilin han rehimen Marcos an mayoriya nga kontrol han Senado ngan Kongreso. Pinaagi han kontrol ha Kongreso segurado nga dugang pa nga iduduso ni Marcos an badyet, mga balaud ngan programa subay ha dikta han langyaw nga mga bangko ngan kompaniya, nga pabug-at ngan pakuri ha nasud. Segurado nga gagamiton ini nga pagkontrol ha Kongreso agud protehiran an interes han barkadahan nga Marcos.

Todo-larga an ginhimo nga panginlabot han imperyalismo nga US ha eleksyon ha Pilipinas. Grabe nga nababaraka ini ha natikahilarum nga pampulitika nga krisis han naghahadi nga sistema, atubangan han natikapintas nga banggaay han barkadahan nga Marcos ngan Duterte. Ha partikular, atubangan han natikagrabe nga krisis ha panginabuhi ngan natikapintas nga kangalas han katawhan, nababaraka ini ha kahimulag han niyutiyo hini nga hi Marcos, ngan pagkusog han barkadahan nga Duterte, nga gin-gagamit han karibal hini nga China agud magpahilarum han impluwensiya ha Pilipinas.

Gin-gamit han US an poder, impluwensya ngan sumpayan han mga ahente hini ha pulitika, negosyo, midya, singbahan ngan iba pa nga sektor agud palutawon an usa nga "ikatulo nga pwersa" nga ginkokomponer han mga partido ngan pulitiko nga makisasangkayon ha US nga ha presente nakahan-ay ha koalisyon nga Liberal-Akbayan-Pink (LAP). Ginbugos an mga pampulitika nga sarabot agud seguruhon nga mangunguna an mga kandidato hini ha Senado ngan sistema nga *party-list*, agud magin tinaglawas ngan ipantugbang ha barkadahan nga Duterte ha eleksyon 2028.

Iginpresyur hini hi Marcos nga dad-on an mga kandidato han LAP ha pagkasenador nga hira Bam Aquino ngan Francis Pangilinan. Gin-amin mismo han tagapagyakan han partido ni Marcos nga pursigido nira nga iginduso an kandidatura han duha. Kadungan hini, nakigareglo an kilalado nga personahe han LAP nga hi Leni Robredo ha Iglesia ni Cristo agud dad-on hi Aquino kabalyo han iya pag-endorso kan Rodante Marcoleta,

kilala nga taga-atake ni Duterte labina kontra ha ABS-CBN hadton 2020. Tinuyo nga "nasorpresa" an ngatanan nga nakuha han duha an ikaduha ngan ikalima nga puwesto (tikang ha ranggo nga 13 tipaubos ha mga sarbey). Nangunguyit an barkadahan nga Marcos ngan LAP, ngan mga tagasuporta hini ha akademya, masmidya ngan singbahan, ha pagpaliwanag hini nga "sorpresa," ha pag-atentar nga saribuhan hin matugnaw nga tubig an kagiusan nga kontra-limbong ngan mahugaw nga pulitika.

Sugad han naglabay nga eleksyon, iginduso han imperyalismo nga US an todo-larga nga kampanya han rehimen Marcos kontra ha mga patriyotiko ngan progresibo nga grupo nga kumandidato ha senado ngan *party-list*. Gin-gamit hini an NTF-Elcac, militar, ngan pulis ngan bug-os nga rekurso han estado ha hiluagan nga *Red-tagging*, panhadlok, pagsalawad han hinimu-himo nga kaso, pangaresto ngan panmatay. Agud tagan rason an pampulitika nga panmuypoy, gin-gamit ni Marcos an pasista nga rason nga ini nga mga grupo ginkokomponer han "insurhensiya nga nagtago ha eleksyon," ha pag-atentar nga sadhan an ngatanan nga natad para ha demokratiko nga pagpahayag.

Kapareho ha mga naglabay nga tuig, gintarget hira han sistematiko nga pag-iban han botos han mga progresibo nga *party-list* gamit an dekompyuter nga sistema han pag-iihap. Ginsusuportahan han US ngan niyutiyo nga rehimen Marcos an mga maka-US nga grupo nga repormista sugad han Akbayan nga mapan-uwat nira nga iginlaladawan nga "Wala" agud ighirayo an katawhan ha dalan han tinuod nga patriyotiko ngan demokratiko nga pagbabag-o. Katuyuanan hini nga pamingawon an ngatanan nga nagyayakan kontra ha nagtitikagrabe nga panmilitar nga panginlabot han US ha Pilipinas ngan paggamit ha nasud komo dako nga base militar agud mag-istasyon hin yukut-yukot nga tropa nga Amerikano ngan magbutang hin mga armas kadungan han pangandam hini han gerra kontra ha China.

Ha luyo hini, nahimo hini nga mga grupo nga makaglansar hin hiluagan nga kampanya ha bug-os nga nasud. Klarado nga gindara nira an programa agud ipasulong an nasyunal ngan demokratiko nga hingyap han katawhan, ngan an mga panawagan para ha makaburuhi nga suhol, sweldo, trabaho, himubo nga presyo han pagkaon ngan lana, ngan iba pa nga kadagmitan nga panawagan ngan panginahanglan han mga trabahador, parag-uma ngan iba pa nga kablas ngan tinalumpigos nga sektor han katilingban Pilipino. Ha pagpartisipar nira ha eleksyon, nahimo nira nga ayaton, ibuksas ngan suknaon an paghahadi han burukrata kapitalista, kumprador burgesya ngan agaron maytuna.

Utro nga iginpakita han naglabay nga eleksyon ha nasud nga waray tinuod nga demokrasya ha Pilipinas. Nadekorasyunan la an reaksyunaryo nga gubyerno han postura han demokratiko nga pampulitika nga paisan-isanay, nga an tinuod nga nakakapag-uyag la mga partido ngan kandidato nga may dako nga kantidad han kwarta nga igparalit ha poder.

Igintututdo han kasaysayan nga kinahanglan an rebolusyunaryo nga pakigbisog agud kab-uton an tinuod nga pagbabag-o nga ginhihingyap han katawhan Pilipino. Katuyuanan han rebolusyon nga agawon an pampulitika nga poder tikang ha mga naghahadi nga klase agud mahitukod an usa nga tinuod nga demokratiko nga gubyerno nga magrereprenstar ha interes han katawhan. Kinahanglan katinan han mga tiniyupi nga klase an estado poder agud ipatuman an mga pagbabag-o ha ekonomiya ngan pankatilingban nga sistema nga pabor ha katawhan.

Mahihimo la ini nga pagbabag-o pinaagi han rebolusyunaryo nga armado nga pakigbisog, komo prinsipal nga porma han armado nga pakig-away, kadungan an iba pa nga porma han pag-ato. Pinaagi han pagpapasulong han Bagong Hukbong Bayan han panmaihaan nga gerra han katawhan para paru-parte nga rumkon an kusog han kaaway, barubalitang nga tutukuron han BHB ngan masa an bag-o nga demokratiko nga gubyerno ngan bag-o nga pankatilingban nga sistema, diin an masa an nakakatagamtam ha karikuhan nga ira ginhihimo.

Nagpupursige an katawhan Pilipino ngan ira mga rebolusyunaryo nga pwersa ha dalan han armado nga pakig-away hin may determinasyon nga sumulong ngan kab-uton an kadaugan ha tidaraon. Waray makakapugong ha pagtuman nira han pankasaysayan nga responsabilidad nga kab-uton an nasyunal nga katalwasan ngan tinuod nga demokrasya. AB

ANG Bayan

Tuig LVI Ihap 10 | Mayo 21, 2025

Igin-gagawas an Ang Bayan ha lenggwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Winaray ngan Ingles. Nakarawat an Ang Bayan han mga kontribusyon ha porma han mga artikulo ngan balita. Gin-aaghat liwat an mga mambarasa nga magpaabot hin mga suson ngan rekomendasyon ha ikauuswag han aton mantalaan.

Gin-uunod

Editoryal: Ibuksas an dunot nga reaksyunaryo nga eleksyon nga puno hin panlimbong 1
Waray bag-o ha eleksyon 2025 3
Padayon an pakigbisog han Makabayan 4
Mga protesta 4
Manipulasyon ha presyo han lana 5
"Plano nga pankamurayawan" ni Marcos, buwa 6
Ha dagmit nga pulong 7
Panlulupot han tuna ha Lanao del Sur 8
Mapan-uwat nga kamurayawan 9
2 nga Pula nga mangaraway, ginsikmit ngan ginpatay 9
Pagbasura han kontrata ha PrimeWater, natikahiluag 10

An Ang Bayan igin-gagawas duha kabeses kada bulan han Komite Sentral han Partido Komunista ng Pilipinas

ang.bayan@cpp.ph

Waray bag-o ha eleksyon 2025

Sugad han naglabay nga mga eleksyon, ginhahadian han "guns, goons, gold" an midterm nga eleksyon yana nga 2025. Butaray an nagin panlimbong ngan maniobrahay gamit an *automated* nga eleksyon ngan kamadarahug kontra ha ordinaryo nga katawhan. Waray bag-o ha eleksyon, ngan utro nga gintagan hini han demokratiko nga tahub an pagpwesto ha mga tinaglawas han dagko nga agaron may tuna, dagko nga kumprador burgesya ngan imperyalismo nga US.

Puno hin panlimbong

Pira kaadlaw antes an piniliay, nabuksas nga ginliwanan han Miru ngan Comelec an sistema nga nagkokontrol ha mga "automated counting machine" nga waray umagi ha independyente nga pag-aram ngan pagrepaso.

Ha mismo nga adlaw, dirudilain nga anomaliya an nahireport han mga grupo nga tagbantay ha eleksyon. Ha report han grupo nga Kontra Daya, masobra 50% han mga reklamo nga nakarawat nira may kalabutan ha nagpalpak nga mga makina, sunod an iligal nga pangampanya, pamalit han botos ngan nawawara nga ngaran ha mga listahan han botante. Mayda liwat mga report han *Red-tagging* ngan pagpasarang hin buwa nga balita.

Pag-abre pa la han mga presinto, damo na an mga reklamo hiunong ha "inconsistency" han mga makina han Miru Systems Co. Ltd, kompaniya nga South Korean, nga ginbaydan han gubyerno hin ₱18 kabilyon.

Kalakip dinhi an damo nga report han diri ginkarawat nga mga boto tungod ha "overvoting" (sobra nga botos ha mga pusisyon). Mayda liwat report han "undervoting" (kulang nga botos) bisan pa kumpleto an ginmarkahan han mga botante. Gintudlok han mga grupo an "marker" (pentel pen) nga gingamit nga madakmol ura-ura an tinta ngan hitaas nga "sensitivity" han makina.

Sigon ha Parish Pastoral Council for Responsible Voting (PPCRV), yana nga eleksyon la hira nakakarawat hin sugad kadamo ngan tipo han mga reklamo. Sering hini, diri mahibabaruan kun tukma an mga botos ha balota ha iginrerehistro han makina, labot na la kun manwal ini nga ihapon.

Mayda 18.2 kamilyon an nahirekord nga "overvote" diin 16.8 an ha mga senador samtang mayda haros 3.3. kamilyon ha *party-list*. Dugang hini, damo nga mga presinto an naurhi na nga nagtikang han botosay tungod kay diri ginkakarawat an balota.

Iginreport liwat han PPCRV an mga anomaliya ha pagpasa han Comelec han mga resulta han pag-ihap. Alas-otso han gab-i ha adlaw han botosay, iginreklamo han grupo nga diri hini dungan nga nakarawat an mga *electoral transmission*. An nakarawat nira nga 15% nag-uunod la hin "headers" ngan diri aktwal nga mga botos. Mas nagin makatarahap an ihapay han tigda nga iginiban han Comelec an 5 kamilyon nga botos tikang ha 15,000 nga presinto tungod kay "nadoble" kuno an pag-ihap hini.

Puno liwat hin anomaliya an "online voting" han mga *overseas* Filipino *workers* diin nakurian hira nga bumutos tungod hini.

Damo gud liwat an nahireport nga kamadarahug nga may kalabutan ha eleksyon ha panahon han kampanya. Tikang Enero tubtub Abril, mayda nahireport nga 26 nga insidente. Ha bisperas ngan mismo ha adlaw han botosay, samwak an mga report han pupsilay ngan armado nga atake nga nagresulta ha 16 nga patay.

Samtang, waray mahipatuman han European Union Election Observation Mission an bug-os nga responsabilidad hini nga magbantay ha eleksyon ha nasud kahuman hira igdiri han Comelec nga makasulod ha mga presinto ha adlaw han piniliay. Naobserbaran liwat nira an hiluagan nga pamalit han botos ha nasud.

Nahirekord liwat han International Observer Mission an luun-luon nga mga anomaliya ha ira pagbabantay. Inatubang liwat ini ha butaray nga panmuypoy han estado han did-an an usa nga delegado hini nga makasulod ha Pilipinas ngan i-deport ha US.

Paghahadi han pipira

Nahuman an eleksyon 2025, kundi waray bag-o ngan papreho pa gihap an mga ngaran han mga nagdaug ngan nakakuha han poder.

Lima nga Marcos an nagdaug ha naglabay nga eleksyon. Malingkod komo senador hi Imee Marcos, hi Cecilia Araneta-Marcos komo gobernador ngan Matthew Joseph Manotoc komo bise gobernador, hi Ferdinand Alexander Marcos (Sandro) ngan Angelo Marcos Barba komo kongresista han syahan ngan ikaduha nga distrito han Ilocos Norte.

Diri naman mamenos ha lima nga Romualdez, kaurupdan gihap han mga Marcos, an nakakuha han puwesto ha Leyte. Nagdaug komo kongresista hi Martin Romualdez ha

Sundan ha paypay 4

Tikang ha paypay 3

syahan nga distrito han Leyte. Nakontrol nira an posisyon han meyor, bise meyor, ngan usa nga konsehal ha Tacloban City. Usa nga Romualdez liwat an malingkod komo usa ha tulo nga tinaglawas han Tingog Party-list, partido nga ginbug-os han pamilya.

Ha gapil han mga Duterte, unom an nagdaug ha eleksyon. Dugang hira ha nakalingkod nga hi Bise Presidente Sara Duterte ngan usa nga kapitan han barangay ha Davao City. Nakontrol han mga Duterte an bug-os nga Davao City (meyor, bise meyor, kongresista han syahan ngan ikaduha nga distrito ngan usa nga konsehal). Naeleher nga meyor hi Rodrigo Duterte bisan kun nakapriso ha International Criminal Court ha The Hague tungod ha kaso nga krimen kontra katawhan. Nagdaug liwat an usa nga Duterte nga syahan nga nominado han PPP Party-list.

Samtang, nakakuha han tulo nga pwesto an Duterte Youth Party-list nga bisan kun diri mga Duterte an nominado nagseserbe nga ekstensyon han ira poder.

Ha Senado, duha nga Tulfo yana an nakalingkod kahuman magdaug hi Erwin Tulfo. Mayda gihap tag-duha nga senador an mga Cayetano ngan Villar. Nahiuna nga nakalingkod dinhi an magbugto ha ilarum han pamilya nga Ejercito-Estrada.

Nagpapabilin naman an kapyot han mga Bulut ha Apayao, mga Ortega ha La Union, pamilya nga Dy ha Isabela, Ebdane ha Zambales, Kho ha Masbate, mga Tan han Samar, Alonto-Adiong han Lanao del Sur, Hataman-Salliman han Basilan, pamilya nga Sali ha Tawi-Tawi ngan damo pa nga iba. AB

Padayon an pakigbisog han Makabayan

KAHUMAN HAN ELEKSYON, iginpahayag han Koalisyong Makabayan an pagpasalamat ha ngatanan nga mga tagasuporta, kampanyador ngan bumotos ha 11 nga kandidato hini ha pagkasenador ngan upat nga *party-list*. Ginseguro han koalisyon nga magpapadayon hira ha pakigbisog para ha mga demokratiko nga katungod han katawhan Pilipino bisan kun human na an kampanya ngan piniliay.

Nakakarawat hin tunga kamilyon tubtub 4.64 kamilyon nga botos an mga kandidato ha pagkasenador han Makabayan. Nakakuha hin kabug-usan nga 1.08 kamilyon nga botos an upat nga *party-list* han Makabayan nga ACT Teachers, Kabataan, Gabriela Women's Party (GWP) ngan Bayan Muna. Tag-usa nga pwesto an nakuha han Kabataan ngan ACT Teachers samtang pakyas an GWP ngan Bayan Muna nga magdaug.

Sigon ha koalisyon, an botos ngan suporta nga ira nakarawat diri la numero nga magpapabilin ha balota, kundi pagpamatuod han panindugan kontra ha dunot nga sistema nga maiha na nga nakakaringgal ha nasud. Tigaman kuno ini han ihap han trabahador nga Pilipino nga naato para ha dugang nga suhol, disente nga trabaho, mga parag-uma nga naninindugan para ha ira katungod ha tuna, mga kabatan-unan nga naghihingyap hin makatadungan ngan talwas nga kabubuwason, ngan iba pa nga nakikigbisog nga demokratiko nga sektor.

Nahimo nga ilansar han Makabayan an usa nga nasyunal nga kampanya ngan makakuha han milyun-milyon nga botos ha luyo han butaray nga panlimbong ha eleksyon 2025 gamit an mga *automated* nga makina, dirudiretso ngan koordinado nga atake han mga pwersa han estado, waray hunong nga *Red-tagging* ngan panmuypoy, ngan kampanya han disimpormasyon.

Nanindugan an koalisyon kontra hini. Nakig-usa hira ha mga rali ngan piket han Kontra Daya ngan Bagong Alyansang Makabayan ha magkalain-lain nga parte han nasud.

Hadton Mayo 13, nagmartsa an mga raliyista tipakadto ha Manila Hotel ha Manila kun diin naglalansar han nasyunal nga pag-ihap an Comelec. Hito liwat nga adlaw, naglansar hin protesta an mga grupo ngan partido ha Iloilo City ngan Cavite City. Hadton Mayo 14, utro nga nagprotesta an GWP ha Manila Hotel ngan nagkamayda liwat han demonstrasyon ha Quezon City, Trece Martires ha Cavite, Batangas, Laguna, Aklan, ngan Cebu. Nagkamayda hin kapareho pa nga mga protesta ha mga sumunod nga adlaw.

Usa nga dako nga rali liwat an iginlansar han mga grupo hadton Mayo 19 ha Manila Hotel kadungan han proklamasyon han mga nagdaug ha eleksyon nga *party-list*.

60-kaadlaw nga Lakbayan tikang Zamboanga. Naglansar hin 60-kaadlaw nga martsa an mga parag-uma, parupangisda ngan minoriya nga katawhan tikang ha magkalain-lain nga prubinsya agud tipahan an panlupot han tuna ngan katubigan, nga ira puruy-anan ngan surok han pakabuhi. Nagtikang ini hadton Marso 13 ha Zamboanga Sibugay ngan nahuman ha Metro Manila hadton Mayo 10.

Pagsaludar ha mga trabahador pankalibsugan. Naglansar hin pagpakaradol ngan piket an mga unyon ha ilarum han Alliance of Health Workers hadton Mayo 7 komo pagsalin-urog ha Adlaw han mga Trabahador Pankalibsugan. Iginlansar an mga paggios prinsipal ha Metro Manila, samtang mayda gihap katitirok ha Baguio City ha pangunguna han Coalition of Health Workers' Organizations in the Cordillera.

Atuhan an *dredging*. Gintipahan han mga residente han Barangay Silonay, Calapan City, Oriental Mindoro an plano nga *dredging* ha baybayon hini ngan amyaw nga Barangay Maidlang. Iginpahayag nira an pagtipa ha ginhimo nga pampubliko nga konsultasyon hadton Mayo 9, ha suporta han Mindoro Forum Network (MFN), Alyansa Laban sa Mina, ngan mga upisyal han barangay. Inabot hadton Abril 29 an dagko nga trak ha gibwangan han Silonay-Bucayao River para ha *sand testing* nga ginkakabarak-an han mga residente.

Manipulasyon, ispekulasyon ngan monopolyo nga pagtatalaan ha presyo han lana

Kada Martes, nagbabag-o an presyo han mga produkto nga petrolyo ha Pilipinas. Tikang Enero tubtub Mayo 20, hinitaas ini hin 11 kabeses samtang 10 kabeses naman ini nga linuros. Mas dagko an mga paghitaas itanding ha mga pagluros nga nagresulta ha neto nga dugang nga ₱4/litro ha presyo han gasolina ngan ₱3.80/litro ha presyo han *diesel*.

Hadton Mayo 20, utro nga nagprotesta an mga demokratiko nga grupo, ha pangunguna han Bayan Muna, kontra ha usa na liwat nga tinagdako nga paghitaas han presyo (₱1.30/litro ha gasolina; ₱1.80 ha diesel, ngan ₱0.95-₱1.40 ha kerosene). Ha luyo ini han dirudiretso nga pagluros han presyo han krudo nga lana ha merkado tikang pa Abril hin tubtub $10 kada bariles.

Pirme nala, iginpapasangil han mga kompaniya han lana ngan han Department of Energy (DoE) nga an paghitaas han presyo "espiho han pagbarubag-o han presyo han krudo nga lana ha pankalibutan nga merkado." Kalakip ha mga iginpapasangil an pag-iban han produksyon han Organization of the Petroleum Exporting Countries (OPEC), paghitaas han demand ha maghagkot nga nasud, hasta na liwat an pagbuto han mga armado nga agway nga mayda kalabutan ha mga prodyuser han lana.

Manipulasyon ngan monopolyo nga pagpepresyo

Diri prodyuser han lana an Pilipinas. Nag-uusahan nala an planta hini nga nagrerepina han krudo nga lana. Hadton 2024, gintatantiya nga aada ha abereyds nga 471,000 kabariles han dirudilain nga klase han produkto nga petrolyo kada adlaw an ginkokonsumo ha nasud, diin 95-99% hini imported. Hadton 2022, 78.2% han imported nga lana an repinado, samtang 21.8% la an giniimport nga krudo nga lana.

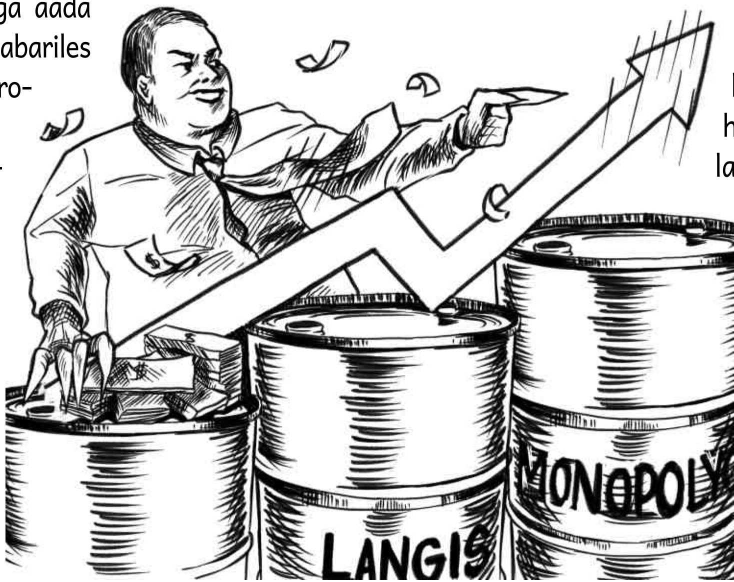
Ha sugad, piho nga apektado an lokal nga presyo han lana han pabarubag-o nga presyo han krudo nga lana ha kalibutan, kundi diri ini direkta. Mas direkta an epekto ha lokal nga presyo an mga pagbabag-o ha gastos ha pagrerepina, mga problema ha suplay o proseso han pagrerepina, lokal nga igin-imponer nga mga buhis (12% VAT ngan *excise*), gastos ha transportasyon ngan balyuay han piso ngan dolyar.

Ha pankabug-usan, apektado han mga gios-kartel han OPEC+ an presyo tungod kay kontrolado hini an 40% han suplay ngan 80% han mga reserba nga lana ha bug-os nga kalibutan. May kapas an kartel nga igtalaan hin sobra-sobra ha gastos hini ha produksyon an pamaligya han krudo nga lana ha merkado. An Aramco han Saudi Arabia, panangligtan, naprodyus hin krudo nga lana ha balor nga $11.80/bariles hadton 2024. Hini nga tuig, aada ha $31/bariles an pamaligya ha pankalibutan nga merkado.

Ginmamanipula han OPEC+ an presyo han krudo nga lana ha pankalibutan nga merkado pinaagi han koordinado nga pag-iban o pagdugang han suplay. Ha usa nga pag-aram, ginsesering nga tubtub 30% han pankalibutan nga presyo han lana durot han manipulasyon han OPEC+ ha suplay.

Urhi nga nagtalaan han pag-iban han produksyon an OPEC+ hadton Nobyembre 2023. Aada ha 2.2 kamilyon nga bariles kada adlaw an ginkaurusahan han mga nasud nga ig-iban ha produksyon agud pugngan an tikaluros nga presyo han krudo nga lana hadto. Kundi tikang Abril yana nga tuig, nagkaurusa naman an walo nga pinakadagko nga prodyuser nga hinay-hinay nga pahitas-on an suplay ha masunod nga tulo kabulan. Ginsesering nga bulos nga pitad ini ha pagtalapas han Iran ha igintalaan nga kota ha produksyon, ngan ha pareho nga panahon, pankontra ha hulga han US nga tambakan an merkado hin relatibo nga mas barato nga *shale oil*. Diri kaparte han OPEC+ an US ngan anuman nga gios hini ha produksyon han lana namamangpangan nga umagaw han parte han OPEC+ ha merkado.

Ha matag-adlaw nga huyob, salik ha pagbarubag-o han presyo han lana an ispekulasyon ha gintatawag nga "futures trading," usa nga sistema han negosyuhay diin ginpapalit ngan iginbabaligya an lana nga igpoprodyus pala ngan gagamiton ha tiarabot. Ginsesering nga igintatalaan an presyo han "futures" subay ha ispekulasyon ha gios ha merkado, posible nga mga ulang ha produksyon ngan mga heopulitkal nga panhitabo, sugad han tigda nga pagbuto han mga gerra o pag-aalsa. Kundi subay ha usa nga bag-o pa la nga pag-aram, 60%-65% han paggios han presyo han lana ha sakob han usa nga trading day durot na han "algorithmic trading" o pagpalit ngan pagbaligya han "futures" subay ha gios han teknikal nga datos. Waray na ini kalabutan ha aktwal nga gios ha merkado ngan mga panhitabo ha kalibutan.

Sundan ha paypay 6

"Plano nga pankamurayawan" han rehimen Marcos, buwa ngan pauru-utro la

Paluyu-luyo nga pagsukna an tumapo ha "bag-o" nga plano pankamurayawan han rehimen Marcos nga iginsapbliko han National Security Council hadton urhi nga semana han Abril. Pormal nga gin-aprubaran han rehimen an National Plan for Unity, Peace and Development (NAP-UPD) han ipagawas hini an Memorandum Circular No. 83 hadton Mayo 2.

Kadungan ha pagpapasamwak han NAP-UPD, iginpaparayaw han rehimen ngan han NTF-Elcac nga hul-os na nga mapeperdi an armado nga kagiusan kun nabungkag na an "urhi nga natindog nga prente" nga ginsesering hini nga aada ha Camarines Sur ha katapusan han tuig.

Sigon ha Partido Komunista ng Pilipinas (PKP), gin-uuwat la ni Marcos ngan han iya mga upisyal an ira mga kalugaringon ha pagsering nga mapeperdi na an rebolusyunaryo nga kagiusan. Ginpapanhimuwa ini han padayon nga pagdeploy han militar han narunapulo nga mga pankombat nga batalyon kontra ha mga yunit han Bagong Hukbong Bayan ha bug-os nga nasud.

Pagtamay han PKP, tiunan-o magkakamayda hin kamurayawan ha butnga han tiraniya ngan pangatake ha katawhan? Nagpapadayon an paghahadi-hadian han mga sundalo ha gatus-gatos nga komunidad han mga parag-uma ngan nasyunal nga minoriya ha tahub han "community support." Hini nga mga komunidad, nga iginhihinambog nga "insurgency-free," ginpupuypoy an katungod han katawhan ngan samwak an mga pangabuso.

Waray kamurayawan tubtub nga nakapriso an mga konsultant ha negosasyon nga maatubang ha pagresolba ha mga gamot han armado nga sumpakiay, sigon ha PKP. Hingyap la han rehimen nga pasurenderon an mga Pula nga mangaraway, igtraydor an ira rebolusyunaryo nga pag-ato ngan bayaan nga waray depensa an katawhan Pilipino kontra ha brutal ngan madarahug nga makinarya han estado.

Tubtub nga waray pagkilala ha mga gamot han armado nga sumpakiay, waray mahitatabo nga kamurayawan, sigon ha PKP.

Gintamay liwat han mga progresibo nga organisasyon an NAP-UPD, nga gintawag nira nga "recycled."

Sigon ha Bagong Alyansang Makabayan ngan National Union of People's Lawyers, ginpapabilin han NAP-UPD an hadto na nga mapanmuypoy nga mga pamaagi agud "makab-ot an kamurayawan." Klaro ini ha pagtalaan ha NTF-Elcac komo nangununguna nga tagapagpatuman han programa, subay ha "whole-of-nation" approach. Sering nira, gintagan la han NAP-UPD hin bag-o nga nawong an hadto na nga napamatud-an ngan napakyas nga kontra-insurhensiya nga estratehiya.

Maaram an mga grupo nga an tinuod nga gintatarget han NAP-UPD amo an dayag nga mga organisasyon masa han mga trabahador, parag-uma ngan iba pa nga tinalumpigos nga katawhan agud pamingawon hira ha ira pag-ato ha reaksyunaryo nga gubyerno. Klaro dinhi an plano nga pabuyluhon pa an pampulitika nga panmuypoy ha mga demokratiko nga sektor, tikang ha paghikaw ha ira han demokratiko nga espasyo ha mga eskoylahan, lugar-pagtrabaho ngan bisan ha parlamento. Klaro liwat na tendensiya hini nga gamiton an mapan-gipit nga mga balaud sugad han Anti-Terrorism Law ngan Anti-Terrorist Financing Law agud "sadhan" kuno an "gripo" han pinansya ngan suporta ha armado nga rebolusyon. An sugad nga malisyoso nga pagsinumpay ha mga sibilyan nagseserbe nga pasakalye agud gipiton, iligal nga arestuhon ngan igpriso, piniritay nga igpawara, ngan bisan patayon hira. AB

Tikang ha paypay 5

Deregulado nga manipulasyon

Ha Pilipinas, dugang pa nga napapahitaas han mga kompaniya han lana an lokal nga presyo tungod ha Oil Deregulation Law, an balaud nga nagtanggal ha kontrol han estado ha industriya. Ha ilarum hini nga balaud, gintugutan han estado an mga kompaniya nga "igsubay" an ira presyo ha gios han pankalibutan nga merkado ngan direkta nga igpasa an anuman nga pagbabarubag-o ha mga konsyumer. Iginpasar an balaud ha katuyuanan nga aghaton an "libre nga kumpetisyon" ha sektor.

Imbes nga "kumpetisyon," naghimo an balaud hin baga-kartel diin ginhimo nga masayon para ha mga kompaniya han lana nga manipulahon, magsobra-nga-presyo (*overprice*) ngan magkonsabuhay. Waray obligasyon an mga kompaniya nga igpahibaro ha estado ngan publiko kun tagpira ha pagbabarubag-o ha presyo an parte han pagbabarubag-o ha presyo ha pankalibutan nga merkado; tagpira an parte han pagrerepina, pag-iistak ngan transportasyon; ngan tagpira an gin-amkon nga kita tikang dinhi. Hadton 2019, nahiduso an estado nga obligaron an mga kompaniya nga igsapubliko an mga numero, kundi aktibo ini nga gin-atuhan ngan iginpaundang han mga kompaniya.

Napamatud-an ha nakalabay nga mas dako an iginhitaas han lokal nga mga presyo itanding ha paghitaas han presyo han krudo nga lana ha pankalibutan nga merkado. Ha usa nga pag-aram han Ibon Foundation nga naglupgop ha mga pagbabag-o ha presyo tikang 1999 tubtub 2011, mas hitaas hin 20-22% an lokal nga presyo han lana igtanding ha iginhitaas nga presyo han lana ha pankalibutan nga merkado. Duha ha pinakadagko nga kompaniya han lana ha nasud, an Shell ngan Caltex, mga subsidyaryo han multinasyunal nga mga kompaniya, nga responsable ha manipulasyon ngan ispekulasyon ha pankalibutan nga lupgop. AB

HA DAGMIT NGA PULONG

15.4 kamilyon

botos nga 26.85% han ngatanan nga mga botos para ha sistema nga *party-list* ha eleksyon 2025 igindeklara nga diri balido o blangko, tala la nga mas hitaas tanding ha eleksyon nga 2022 nga aada ha 15 kamilyon.

8 katuig na

tikang han igdeklara ni Rodrigo Duterte an **balaud militar** ha Mindanao ngan ginpulbos han bomba an **Marawi City** hadton Mayo 23, 2017. Nag-iha ini tubtub Disyembre 31, 2019.

Hasta yana, aada pala ha 4.2% ha mga biktima o **713 ha 17,000 nga mga pamilya an nakakarawat han bayad danyos tikang ha estado.**

Ginkuhaan: Marawi Compensation Board, Marso 2025

Amanda Lacaba Echanis

pinakasyahan nga **priso pulitikal** nga nagdaug komo konsehal ha eleksyon para ha UP-Diliman University Student Council. Nakakuha hiya hin **4,830 nga botos** ngan naeleher komo numero uno nga konsehal. **Haros 5 katuig na hiya nga nakapriso** ha Tuguegarao City ha hinimu-himo nga kaso.

144 ginpatay han Zionista nga Israel

ha syahan nga adlaw han tinagdagko nga *ground invasion* nga **Operation "Gideon's Chariot"** nga gintikangan hadton Mayo 17.

Katuyuanan han Israel an hul-os nga sakupon an bug-os nga Gaza.

Buhay gerilya
EPISODE 2

interbyu kan **Madaay Gasic**, tagapagyakan han BHB-Mindoro, makukulawan na ha PRWC, FB/ BuhayGerilya ngan Youtube.

Africa Day

igseselebrar ha Mayo 25 komo pagsalin-urog ha katukod han **Organization of African Unity**, nga ha dayuday nagin **African Union**. Igintukod an OAU agud ipasulong an pagkaurusa ngan pagbinubligay han kontra-kolonyal nga mga kagiusan nga pagtatalwas ngan bag-o nga tukod nga mga naglulugaring nga gubyerno ha 30 nga nasud nga African hadton dekada 1960.

BULAN HAN KALIBSUGAN HAN PANHUNAHUNA

12.5 kamilyon nga Pilipino

o 11-16% han populasyon an nakaeeksperyensya han problema ha *mental health*, pinakaagsub ha porma han *depression* ngan *anxiety*.

1,530 nga rehistrado nga *mental health professional*

ha Pilipinas hadton 2023, o 3 ha kada 100,000 nga Pilipino.

Panlulupot han tuna para ha langyaw nga mga plantasyon, samwak ha Lanao del Sur

Ha munisipalidad han Amai Manabilang (hadto anay Bumbaran) ha Lanao del Sur, nahitatabo yana an hiluagan ngan madarahug nga panlupot han tuna han mga Moro, Lumad ngan dapon nga parag-uma. Nagkonsabuhay an magkasunod nga rehimen Duterte ngan Marcos, lokal nga dinastiya nga Manabilang ngan an Armed Forces of the Philippines agud palayason an mga naukoy ha lugar ngan igpagamit an ira mga tuna ha langyaw nga mga multinasyunal nga kompaniya.

Instrumento han reaksyunaryo nga estado an Southern Philippines Development Authority (SPDA), usa nga *government-owned and controlled corporation* (GOCC) nga nakapailarum ha upisina han presidente ha panlupot han tuna. An SPDA, nga igintukod hadton 1975 pa, gintagan han katungod ha "eminent domain." Karuyag sidngon, may ligal nga poder ini nga manlupot han pribado nga tuna para ha "pampubliko nga gamit." May otoridad ini nga ihatag an nalupot nga mga tuna ha hin-o man nga ginpapaburan hini nga lokal o langyaw nga korporasyon.

Kauswagan para ha langyaw

Komo pasiuna, pwersahay nga gin-angkon han SPDA an 26,000 kaektarya ha Lanao del Sur ngan iginpailarum ini ha Agro-Industrial Development Program (AIDP), usa nga "special agro-economic zone" nga magpapauswag kunuhay ha atrasado nga ekonomiya han prubinsya. Ginlupgop han AIDP an erya nga hadto nakapailarum ha Kapatiran Agro-Industrial Development Cooperative, usa nga "kooperatiba" nga gin-gamit han hadto anay diktadura nga Marcos agud pasurenderon an mga mangaraway han Moro National Liberation Front. An 16,000 kaektarya hini aada ha Wao ngan an 10,000 aada ha Amai Manabilang. Tungod kay "special economic zone," magtatagamtam hin damo nga insentibo an mga langyaw nga kompaniya dinhi sugad han diri pagbabayad han buhis ha kita, VAT ngan taripa ha gin-iimport hini nga materyal. Mayda liwat ini diskwento ha plete, kuryente ngan tubig.

Tikang 2020, diri mamenos ha lima nga dagko nga kompaniya an iginsulod han SPDA ha "ispesyal nga sona nga agrikultural."

Pinakadako dinhi an EcoPlanet Bamboo, usa nga Amerikano nga kompaniya, nga gintagan han SPDA hin inisyal nga 8,360 kaekatarya ha 10 nga barangay ha bawnderi han Amai Manabilang ngan Talakag, Bukidnon. Ha presente, aada ha 2,000 kaektarya na an natanuman hini han komersyal nga kawayan. Plano han kompaniya nga magtanum hin kabug-usan nga 100,000 kapuno, ha abereyds nga 500 kapuno kada ektarya.

Igintatanyag han EcoPlanet Bamboo an plantasyon han kawayan komo "proyekto nga maka-kalibungan" nga utro nga magbubuhi ha upaw nga kagurangan. Pero, ha iba nga parte han kalibutan, napamatud-an na nga usa nga "scam" an proyekto ngan an kompaniya mismo. Urusahon an pananag-iya han kompaniya, ludlod ini ha utang ngan mapan-uwat an mga saad hini nga trabaho, pag-uswag ngan pag-ataman ha kalibungan.

Dugang ha mga nanlupot han tuna an Asia-Pacific Precision Agriculture Group, usa liwat nga Amerikano nga kompaniya. Ginlupgop hini an 2,000 kaektarya ngan gintanuman hin mais gamit an abante nga teknolohiya sanglit waray ini nahimo nga bag-o nga trabaho. Ginhibang hini an kasapit nga kagugub-an para maglatag hin kalsada agud mas masayon nga isulod an mga makina ngan sarakyan nga gamit ha produksyon.

Gintagan gihap han SPDA hin tuna an Kennemer Foods International ngan Sumifru. An Kennemer usa nga kompaniya nga Pilipino nga ginpopondohan han bangko nga Dutch ngan nagsusuplay han kakaw ha Mars Inc, usa nga Amerikano nga kompaniya. Samtang, an Sumifru usa nga kompaniya nga Japanese nga nagpoprodyus hin saging para ha mga merkado han Japan, Thailand, South Korea ngan Saudi Arabia. "Nagpeplete" ini yana han mga tuna ha abereyds nga ₱25,000/tuig o ₱2,038 kada bulan.

Nakatalaan liwat nga sumulod an iba pa nga langyaw nga kompaniya nga kape sugad han Nestle (kape), RNF Industries Corporation (abokado) ngan iba pa nga pan-eksport nga produkto.

Madarahug nga pagpapalayas

Diri tinuod an ginsering han SPDA nga bakante an mga tuna nga lupgop han AIDP, o mga "naupaw nga kagurangan" na ini. Okupado ngan ginhuhulad an kadam-an hini han mga Moro, Lumad ngan dapon nga parag-u-

Sundan ha paypay 9

Mapan-uwat nga kamurayawan

INSTRUMENTO AN SPDA ha mapanmuypoy nga gerra han "kontra-insurhensya" gamit an tahub han "kauswagan ha ekonomiya." Igintindog ini hadton 1975 komo kaparte han pakete han "pagsurender" han mga rebolusyunaryo nga pwersa han Moro National Liberation Front ha nakalabay. Hadton 1980, igintindog hini an Kapatiran Agro-Industrial Cooperative Settlement Project ha mga bungto han Wao ngan Bumbaran/Amai Manabilang.

Nagin kaparte liwat an SPDA ha Comprehensive Agreement on the Bangsamoro (CAB) nga ginpirmahan hadton 2014. Ini nga kasarabutan resulta han pira kadekada nga pakig-e-restorya pankamurayawan nga nahuman ha pagsurender ng Moro Islamic Liberation Front ngan pagtanggal ha serbisyo han ira armas. Usa ha mga kontrobersyal nga probisyon han CAB an "wealth sharing" (pagsaro ha karikuhan) giutan han tutukuron nga parlamento han Bangsamoro ngan nasyunal nga gubyerno. Naagi hini an mga kontrata ngan kasarabutan giutan han mga upisyal nga Moro, nasyunal nga gubyerno ngan mga langyaw nga koporasyon.

Ha presente, ginpapamunuan an SPDA ni Abdulghani A. Salapuddin, hadto anay tinaglawas han Basilan, ngan hadto anay mangaraway han MNLF.

2 nga Pula nga mangaraway, ginsikmit ngan tuyo nga ginpatay han 62nd IB

NADAKOP NGAN TUYO NGA ginpatay han mga sundalo han 62nd IB hi Tony Pahayahay (Ka Pidol), Pula nga mangaraway han BHB-Central Negros hadton Mayo 1 ha Barangay Humay-humay, Guihulngan City, Negros Oriental. Nasamaran ha engkwentro hi Pahayahay ngan nadakop usa kakilometro an kahirayuon tikang ha pinanhitabuan han agway. Samtang, usa pa nga samaran nga Pula nga mangaraway an gindakop ngan diri pa iginpapalutaw han mga sundalo.

Sa iba nga parte han nasud, dirudiretso an mga pagtalapas ha tawhanon-nga-katungod.

Pag-aresto. Gin-aresto han mga pulis an 10 nga residente ngan nasyunal minoriya nga Molbog ha Sityo Marihangin ha Barangay Bugsuk, Balabac, Palawan hadton Mayo 15. Gintitipahan han mga minoriya an San Miguel Corporation ha pag-amkon ha ira tuna agud tindugan han resort nga naglulupgop ha masobra 5,500 kaektarya.

Militarisasyon. Tikang pa Marso nakapailarum an pira nga mga barangay tikang ha bungto han Baleno ngan Masbate City ha RCSP. Sigon ha PKM-Masbate, ginkokontrol han mga militar an kada gios han mga residente ngan gintatalaanan han kadamuon han pagkaon nga poyde la igkonsumo. Butaray liwat nga ginkakawat han militar an ira mga inataman nga hayop.

Red-tagging. Duha nga lider-estudyante tikang ha UP Cebu an inatras ha kandidatura para ha eleksyon han mga estudyante ha kampus hadin Mayo tungod ha grabe nga *Red-tagging.* Sering nira, grabe nga kahadlok an gin-antos han duha nga kandidato ngan han ira mga pamilya kahuman gumawas ha *social media* an ira piktyur ngan ngaran nga igindadabi ha armado nga rebolusyunaryo nga kagiusan.

Tikang ha paypay 8

ma ha maiha na nga panahon. Dako nga parte hini ansestral nga tuna han mga Maranao ngan Higaonon.

Ginsingabot han SPDA an kawaray hin ligal nga karig-unan han mga Moro, Lumad ngan *settler* agud luputon an ira mga tuna. Iginpademolis han ahensya an mga kabablayan ngan ginbuldoser an mga umhanan, kalakip an ekta-ektarya nga tubuhan, taramnan hin mga utanon, ngan maisan. Ginhimo an madarahug nga demolisyon ngan mga pagpapalayas gamit an mga sundalo ngan pulis, sugadman an mga elemento tikang ha CAFGU, MILF ngan private army han pamilya nga Manabilang.

Mayda mga pamilya nga gin-agawan hin tubtub 30 kaektarya han umhanan, kalakip adton mga parag-uma han utanon sugad han karots, repolyo, patatas ngan iba pa. Damo an diniri nga bumalhin ha *relocation site* diin an saad 40 metros kwadrado nga tuna la kada pamilya. An mga nakimaluoy nga magpabilin ha mga umhanan gintagan la hin ikaupat kaparte nga ektarya.

An iba nga ginpalayas nga parag-uma ginpatrabaho ha mga plantasyon han Sumifru. Himubo ura-ura na han iginsusuhol ha ira, agsub pa ini nadedelatar. Waray hira mga benepisyo ngan kaseguruhan ha trabaho.

Ha kaso han EcoPlanet, gintanuman hin kawayan an mga umhanan nga mayda pa mga nakatanum. Nagtanum gihap an mga tawuhan hini hin gahi tubtub ha ganghaan han mga kabablayan. Mayda iba nga ginpwersa nga "ig-donar" an ira tuna ha kompaniya.

Hini ngatanan, kakunsabo an pamilya nga Manabilang nga naghahadi ha lokal nga gubyerno. Ginhimo hini nga "sampol" an pangaresto ha pira nga diniri nga gumikan ha tuna, pagpriso ha ira ngan pag-imponer hin hitaas nga piyansa agud tarhugon an mga naato. Naghahadi pinaagi han ngirhat an pamilya nga Manabilang. Bantugan ini ha masaker han 17 nga Ilonggo nga dapon hadton 2014.

Sugadpaman, mayda mga waray mabantad ngan ginpan-gabot an mga bag-o nga tanum nga kawayan ha mga umhanan. Mayda liwat mga higayon nga napugngan han mga residente an pagbuldos han ira katubhan. Nanawagan hira ha mga upisyal, ngan usa kabeses kinadto ha Cagayan de Oro agud maghimo hin gios protesta. Ini ngatanan patikang pa la ngan poyde magin puhunan ha masunod nira nga pag-ato. AB

Panawagan para ha pagbasura han kontrata ha PrimeWater, nahiluag

Kolor hin tsaa o kape, mabaho ngan diri akos inumon nga tubig; mayda tubig la kada katutnga han gab-i o kaagahon, mayda mga adlaw nga waray tubig, pira kaminuto nga puro hangin la an nagawas ha gripo kundi naandar an metro; mahal ngan padayon nga natikamahal nga sukot ha serbisyo ha tubig - ini an makarimadima nga kamutangan ngan eksperyensya han katawhan ha pira katuig na nga nakapailarum ha PrimeWater an pagsuplay han tubig ha ira mga lugar.

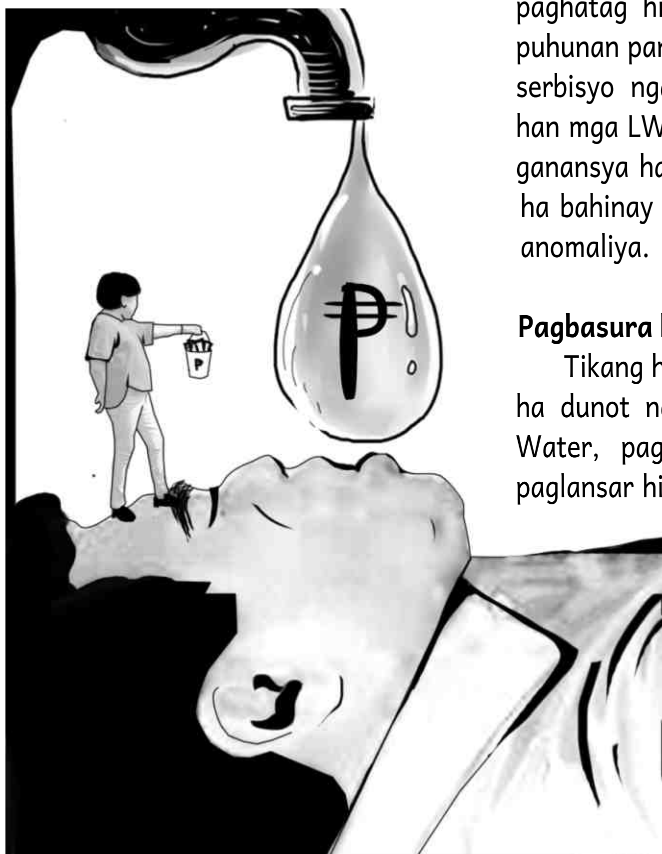
Pribatisasyon han serbisyo ha tubig

An PrimeWater Infrastructure Corporation (Prime Water) usa nga kompaniya nga pananag-iya han pinakadako nga kumprador burges ha bug-os nga Pilipinas nga pamilya nga Villar. Ha bug-os nga nasud, naabot ha 130 nga *water district* tikang ha mga syudad ngan munisipalidad an kontrolado han PrimeWater pinaagi han mga *joint venture agreement* (JVA). Gintatantiya nga aada ha 16 kamilyon an nasarig hini.

Ilarum han JVA, ginpapasakob an mga *local water district* (LWD) ha *public private partnership* (PPP) ha PrimeWater. Ha sugad nga sistema, nagigin pribado an serbisyo ha tubig imbes nga pampubliko nga serbisyo.

Ha JVA, iginhihigot han kompaniya an mga LWD ha 25 katuig nga kontrata. An PrimeWater na an magdudumara ha operasyon, pagpapaupay, pagpapauswag ngan pagtitindog han mga imprastraktura, pagmentinar han suplay han tubig ngan *septic management system*, ngan pagsukot han bayad ha serbisyo. An PrimeWater liwat an nagtatalaan ha magigin umento han taripa ngan sukot ha serbisyo komo parte han pondo hini kunuhay para ha pagpapauswag han serbisyo. Tagsubaybay na la an mga LWD.

Sukwahi ha mga saad nga ginuunod han JVA, pira katuig na nga iginrereklamo han mga LWD an butaray nga diri pagsunod han PrimeWater ha ira mga kontrata nga nagdurot han palpak nga serbisyo ha mga ginsusuplayan hini han tubig ha bug-os nga nasud. Pira kabeses gihap nga nagpaabot an Commission on Audit hiunong ha diri pagsunod ha kontrata han PrimeWater, diri paghatag hin sadang nga pondo o puhunan para ha pagpapauswag han serbisyo ngan paghimubo han kita han mga LWD samtang mas dako an ganansya han PrimeWater pag-abot ha bahinay ha kita ngan iba pa nga anomaliya.

Pagbasura ha PrimeWater

Tikang ha luun-luon nga reklamo ha dunot nga serbisyo han PrimeWater, pagsalawad han petisyon, paglansar hin mga *press conference, noise barrage,* tubtub ha pagsalawad han pormal nga reklamo, magkalain-lain nga porma han duruyog nga paggios an ginhimo han katawhan ngan han mga organisasyon nga nagpapasulong han katungod ha serbisyo ha tubig. Tungod hini, nahiduso an mga LWD ngan lokal nga ahensya han gubyerno nga imbestigahan, aksyunan ngan utdon na an kontrata ha PrimeWater.

Nagpagawas hin resolusyon nga nagtatangpos han JVA ha PrimeWater an LWD han San Jose del Monte hadton Abril 3, an prubinsya han Quezon hadton Abril 30 ngan an Metro San Fernando Water District ha La Union hadton Mayo 8.

Nagsalawad naman han Notice of Intention to Pre-terminate han JVA ha PrimeWater an Camarines Norte Water District hadton Enero 20, sugadman an City of San Fernando Water District ha Pampanga hadton Mayo 1. Nagpahayag gihap an Leyte Metropolitan Water District ha Tacloban City han intensyon nga bawion an JVA hadton Mayo 5.

Natikahiluag ngan natikakusog naman an panawagan han katawhan han Bacolod ngan mga residente han Tierra Nova Subdivision ha Barangay Bagumbong, Caloocan agud tapuson na an JVA han PrimeWater ha ira lugar.

Ha kongreso, nagsalawad an mga representante han mga *party-list* ilarum han Makabayan han House Resolution 2279 hadton Mayo 6, nga nag-aaghat nga imbestigahan han Kongreso an mga JVA han PrimeWater ngan masobra 130 nga LWD ha bug-os nga nasud. Nanawagan hi Rep. Arlene Brosas han Gabriela Women's Party para ha dagmit nga pagsabalaud han House Bill 10150 o Anti-Privatization of Public Water Systems Act.

Nagsubmiter liwat han reklamo an mga konsyumer han PrimerWater ngan Bayan Muna ha Malacañang hadton Mayo 8 agud iduso hi Ferdinand Marcos Jr nga ipabasura an ngatanan nga JVA ha PrimeWater tungod ha luun-luon nga mga kapalpakan ngan ligal nga mga anomaliya hini. AB